

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **D. J.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 12 września 2025 r.

kwestii wyłączenia sędziego **Antoniego Bojańczyka**

od udziału w sprawie II KK 23/25,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności

p o s t a n o w i ł:

wyłączyć sędziego Antoniego Bojańczyka od udziału w sprawie Sądu Najwyższego o sygn. akt II KK 23/25.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 21 lipca 2025 r. (data wpływu) obrońca skazanego D. J. wniósł o wyłączenie sędziego Antoniego Bojańczyka od udziału w rozpoznawaniu niniejszej sprawy z uwagi na uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego w przedmiotowej sprawie. Wskazał na fakt powołania Antoniego Bojańczyka na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego przez Prezydenta RP na skutek wniosku Krajowej Rady Sądownictwa, której skład ukształtowano na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., a zatem organu powołanego niezgodnie z Konstytucją, a nadto na treść zarzutu kasacyjnego opartego o rażące naruszenie przepisów prawa w postaci art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z uwagi na nienależytą obsadę sądu, a w konsekwencji na wystąpienie przesłanki *nemo iudex in causa sua*.

Obrońca powołał się przy tym na liczne postanowienia Sądu Najwyższego, na mocy których wyłączono sędziego Antoniego Bojańczyka od udziału w rozpoznawaniu spraw.

W przedmiotowej sprawie postanowieniem z dnia 12 czerwca 2025 r. (KRI 863) wyłączono od udziału w rozpoznaniu niniejszej sprawy SSN Jerzego Grubbę, SSN Tomasza Artymiuka i SSN Eugeniusza Wildowicza. Następnie oskarżyciel posiłkowy złożył wniosek o wyłączenie SSN Pawła Wilińskiego od rozpoznania wniosku o wyłączenie wyznaczonego do sprawy SSN Antoniego Bojańczyka, jednak postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2025 r. (KRI 1191) wniosku tego nie uwzględniono.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego D. J. od prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 czerwca 2024 r., sygn. akt VIII AKa 98/23, podniesiono m.in. zarzut zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., tj. uczestniczenia w składzie orzekającym tego Sądu osób powołanych na stanowiska sędziego Sądu Apelacyjnego w Warszawie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, której skład został ukształtowany na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3) – X.Y., X.Y 1 i X.Y.2 .

W sytuacji gdy wyznaczony do składu mającego rozpoznać ww. kasację Antoni Bojańczyk został powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek tak samo ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa, jest oczywiste, że biorąc udział w rozpoznaniu przedmiotowej sprawy i decydując w przedmiocie zasadności zarzutów podniesionych w kasacji, pośrednio wypowiadałby się na temat własnego statusu jako sędziego Sądu Najwyższego. Zatem jeszcze przed wydaniem orzeczenia strony postępowania zapewne pozostawałyby w przekonaniu, że zarzut podnoszący zaistnienie uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. nie zostanie uwzględniony.

Niezależnie od powyższego podkreślić należy, że Sąd Najwyższy związany jest uchwałą trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r.

(BSA I-4110-1/2020), w świetle której skład Sądu Najwyższego, w którym zasiada sędzia Antoni Bojańczyk dotknięty jest wadą w postaci nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Podkreślono tam m.in, że „powołanie do Sądu Najwyższego jest zawsze pierwszym powołaniem na urząd w tym Sądzie, wymaga więc spełnienia szczególnych warunków i dochowania procedur, w których rzeczywiście można zweryfikować kompetencje kandydata, także z punktu widzenia jego cech istotnych dla zachowania niezawisłości i bezstronności. Brak takiej weryfikacji i brak transparentności procesu powołania, którą charakteryzowały się przeprowadzone konkursy, tworzą stan niepewności i rodzą podejrzenia o polityczne motywacje decyzji nominacyjnych. Wyklucza to spełnienie obiektywnych warunków postrzegania tak nominowanych osób jako bezstronnych i niezawisłych. Tym bardziej, że chodzi o powołania do sądu ostatniej instancji, mającego kompetencję do uchylania prawomocnych orzeczeń sądowych i dokonywania wiążącej wykładni prawa, którego orzeczenia nie podlegają już efektywnej kontroli, pozwalającej na weryfikację, czy spełnione zostały warunki bezstronności i niezawisłości sądu, w składzie którego biorą udział osoby powołane na urząd sędziego Sądu Najwyższego w wadliwej procedurze. Z tego powodu dochowanie najwyższych standardów w procesie powoływania na urząd jest decydujące dla oceny czy osoba, która to postępowanie przeszła, daje gwarancje niezawisłości i bezstronności Sądu Najwyższego, gdy orzeka ona w danym składzie tego Sądu”.

W świetle powyższego stwierdzić zatem należy zasadność wniosku o wyłączenie, albowiem zachodzą podstawy do wyłączenia sędziego Antoniego Bojańczyka od udziału w sprawie prowadzonej w Sądzie Najwyższym pod sygnaturą II KK 23/25, skoro jak wskazano wyżej sąd orzekający, w którego składzie by uczestniczył, nie spełniałby w tej sytuacji kryteriów określonych w art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, zaś postępowanie prowadzone przez taki sąd byłoby obciążone wadą traktowaną na gruncie wykładni przyjętej w uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. jako bezzwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie. Na marginesie nasuwa się uwaga, że podjęta w następstwie niniejszego orzeczenia procedura

przydziału sprawy do referatu innego sędziego powinna pomijać sędziów, których status jest tożsamy ze statusem sędziego Antoniego Bojańczyka.

[J.J.]

[a.ł]